

Tilsynsrapport for skoleåret 2010/ 11.

Formålet med den årlige tilsynsrapport er beskrevet i lovgrundlaget for de frie grundskoler i bek. nr. 764 af 3. juli 2006, hvor hovedopgaven består i at vurdere, om undervisningen i friskolen "står mål med undervisningen i folkeskolen".

Det er aftalt, at tilsynet i indeværende skoleår består af følgende elementer:

1. – møde med skoleledelsen sept. 2010, herunder bl.a. gennemgang af skolens undervisningsplaner, timestfordeling og øvrige strategier for skoleåret,
2. – udtag af tilfældige klassers testmateriale i fagene dansk og matematik, for vurdering og sammenligning med øvrige skolers resultater, dels Viborg kommunes folkeskoler, og dels landsresultater,
3. -- planlagt tilsynsdag, fredag den 5. november 2010 med overværelse af undervisningen i udvalgte klasser, samt efterfølgende evaluering med de involverede lærere, skolens leder og den tilsynsførende,
4. – uanmeldt besøg på skolen (fredag den 7. januar 2011) med overværelse af undervisningen i en tilfældig udvalgt klasse,
5. – vurderinger og konklusioner på tilsynet 2010/11,
6. -- forslag til opmærksomhedsfeltter og andre anbefalinger til fremme af kvaliteten i skolen og dens undervisning.

Hovedkonklusion.

På baggrund af tilsynet i undervisningen, tests og den efterfølgende evaluering, **er det tilsynets klare opfattelse, at undervisningen på Bjerregrav friskole på alle observerede parametre, fuldt ud står mål med undervisningen i folkeskolen.**

Dertil er det et særligt kendetegn ved Bjerregrav friskole, at trivsel, omgangsform, hensyntagen og gensidig respekt er så forankret i dagligdagen, at man kan ha´ tilbøjelighed til at betragte det som selvfølgeligheder, **men det er det ikke. Det ligger til stadighed langt over, hvad der kan forventes i en gennemsnitlig folkeskole.**

Indtryk og vurderinger fra tilsynsbesøgene.

Omgangsform.

Som det er nævnt i tidligere tilsynsrapporter, er der på skolen et enestående læringsmiljø, en afslappet omgangstone mellem alle, der har sin gang på skolen. Der er tale om en atmosfære af venlighed, imødekommenhed, seriøsitet og godt humør.

Det giver et unikt rum for læring.

Undervisning.

Undervisningen er overværet i dansk og musik i 6. klasse, samt dansk i 9. klasse. Dertil et uanmeldt besøg i engelsk i 9. klasse.

Al undervisning var velforberedt og gennemtænkt, om end der undervejs blev korrigeret i den oprindelige plan, hvilket karakteriserer den rutinerede underviser, at der kan ændres plan undervejs, hvis det viser nødvendigt, for at opnå et bedre resultat.

Der blev i undervisningen fokuseret på følgende elementer i undervisningen:

- lærerens ledelse i klasserummet, herunder tydelighed, overblik, organisering og instruktionens klarhed mv.
- lærerens udstråling, kropssprog, stemmeføring, holdning og værdier,
- fagligheden, herunder indhold, væsentlighed, progression, metode, variation, tempo mv.,
- elevernes modtagelighed, herunder motivation, deltagelse, engagement, selvhjulpethed, adfærd. relationer mv.

Alle lektioner var præget af vellykket kommunikation, solid faglighed og godt overblik.

Der er især grund til at fremhæve en lektion i musik i 6. klasse, hvor klassen skulle instudere et samspilsnummer med sang, ukendt for eleverne. Det er måske skolens vanskeligste undervisningsopgave, overhovedet, at få en klasse opdelt på instrumenter, instruere grupper af elever og enkelt-elever, samtidig med at andre må vente. Det hele foregår, mens der øves i et miljø af "organiseret kaos". Ved lektionens slutning blev nummeret fremført flere gange i en overbevisende udgave, der nok tålte flere øvegange, det var også meningen.

Et enestående resultat, der kræver stort fagligt overblik, ro, tålmodighed, talent for organisering og ikke mindst en faglig begejstring for både proces og resultat, der kan kompensere for den tilsyneladende forvirring undervejs.

Godt gået.

Undervisningen i 9.klasse kunne med held strammes op mht. organisering, struktur og selvdisciplin for at opnå optimal læring.

Evaluering.

Umiddelbart i forlængelse af den planlagte tilsynsdag, holdt lærerne, skolelederen og den tilsynsførende fælles evaluering og feed back af dagens undervisning.

Lærerne evnede på glimrende vis at reflektere over egen praksis og var interesseret i feed back på undervisningen.

Det er på denne plads tidligere nævnt, at der i (selv)-evaluering og kollegial feed back måske ligger det største potentiale for udvikling og perfektionering af den enkelte lærers/ lærerteams professionalisme.

Test.

Der er gennemgået læseprøver fra foråret 2010 i henholdsvis 3. og 5. klasse. Der er tale om SL 60, en gruppelæseprøve, hvis resultat er sammenlignet med dels Viborg-skolerne og landsgennemsnittet. Resultatet opgøres i tre kategorier: hurtige og sikre læsere, langsomme og sikre læsere og restgruppen af usikre læsere.

3. klasse, Bjerregrav Friskole scorer over både Viborg-skolernes gennemsnit og landsgennemsnittet, **hvilket er meget tilfredsstillende.**

Det er bemærkelsesværdigt at op mod 96 % af klassens elever er sikre læsere. Rigtig flot resultat.

Derimod er læseresultaterne for 5. klasse ikke overbevisende, **idet mere end halvdelen af eleverne har usikker læseforståelse.** Det positive ved testen er, at der ikke er elever i restgruppen af usikre læsere. Testen omfatter en tekstlæseprøve med både en let og en svær tekst. Resultaterne opgøres for begge kategorier af tekster.

Der bør være fokus på denne klasses læseudvikling, hvor der både skal arbejdes med læseforståelse og hastighed. Skolens læsevejleder vil kunne vejlede i dette arbejde, hvis det ikke allerede er igangsat.

Matematik.

4. og 5. klasse er testet i foråret 2010 i en pædagogisk analyse, udgivet af Dansk psykologisk Forlag. Resultatet opgøres i kategorierne: tal og algebra, geometri, og anvendt matematik.

For begge klasser gælder, at de scorer bedre eller markant bedre end normalfordelingen, hvilket er yderst tilfredsstillende. Rigtig flot resultat.

Om testning generelt kan siges, at det er et uundværligt og utilstrækkeligt redskab i evaluering af elevernes udbytte af undervisningen.

Det gælder uanset, at klasserne scorer gennemsnitligt, over eller under gældende normer, så må testning aldrig blive et udtryk for en skoles/ klasses/ lærers kompetence. Dertil er testning utilstrækkelig, med de utal af andre umålelige parametre, der er af endnu større betydning for det samlede resultat af en elevs læring og dannelse. Men betydningen af test til korrektion af metode, materiale og læringsstil må ikke underkendes.

Særlige opmærksomhedsfelter og anbefalinger.

- det anbefales, at skolen fortsat udvikler en praksis og rutine for løbende selvevaluering og kollegial feed back i de enkelte teams, på den daglige undervisning. Heri ligger det største uudnyttede potentiale i udvikling af undervisningens kvalitet. Skoleledelsen har en selvfølgelig rolle i denne opgave, måske den allervigtigste overhovedet.
- skolen skal være opmærksom på, at den særlige og rosværdige "Bjerregrav-ånd" der hersker på skolen af næsten familiær omgangsform, har den indbyggede risiko, at den snigende kan medføre manglende fokus på struktur, præcision og selvdisciplin.
- det understreges, at skolen fortsat må have fokus på fagligheden, især i basale færdigheder på dansk-området, læsning og skrivning, som en nødvendig forudsætning for tilegnelse af viden i andre fag.

Viborg den 9. januar 2011.

Karl Engelbrecht,
Tilsynsførende.

Bilag.

Januar 2011.

**Læseresultater, 2010.
Bjerregrav Friskole.**

**SL 60, 3. årgang,
Forår 2010.**

Kategori	Bjerregrav Friskole	Viborg skolerne	Landsnorm
A og B Hurtige og sikre	82,6 %	80,0 %	83,1 %
C Langsomme og sikre	13,0 %	13,3 %	10,9 %
Ø Usikre	4,3 %	7,5 %	6,0 %

**LÆS 5, 5. årgang.
Forår 2010.**

Kategori	Let tekst, Bjerregrav	Let tekst Viborg	Landsnorm	Svær tekst Bjerregrav	Svær tekst Viborg	Landsnorm
Godt læsetempo, sikre resultater	40,0 %	51,2 %	52,0 %	12,5 %	36,3 %	36,0 %
Langsomt læsetempo, sikre resultater	6,7 %	7,3 %	8,0 %	0,0 %	4,9 %	7,0 %
Godt læsetempo, Svingende resultater	26,7 %	28,6 %	25,0 %	62,5 %	41,6 %	30,0 %
Langsomt læsetempo, noget svingende resultater	26,7 %	7,6 %	12,0 %	25,0 %	8,2 %	14,0 %
Svingende læsetempo, usikre resultater	0,0 %	4,9 %	3,0 %	0,0 %	8,9 %	13,0 %

Viborg den 9. januar 2011.

Karl Engelbrecht,
Tilsynsførende.